

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdatum

2018-05-23

§ 89

KS 155/18

Uppdragsbeskrivning - Arbetsmodell för sociala investeringar

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Uppdraget från kommunfullmäktige delrapporteras till kommunstyrelsen i september och avrapporteras vid kommunstyrelsens sammanträde den 28 november 2018.

Deltar ej i beslut

Marcus Claesson (L) och Hans Bergfelt (M) deltar ej i beslutet.

Ärendet

I fullmäktiges budget/plan 2018-2020 ges följande uppdrag:

Uppdrag till samtliga nämnder:

- Att under 2018 ta fram förslag på främjande insatser av karaktären sociala investeringar som på sikt även kan minska stadens kostnader. Nämnderna kan även föreslå åtgärder inom annan nämnds verksamhet som påverkar förutsättningarna för den egna nämndens målgrupper.

Uppdrag riktat till kommunstyrelsen:

- Att parallellt med ovanstående tydliggöra uppdraget till nämnderna samt ta fram ett förslag på modell för arbete med sociala investeringar att samordna och utvärdera beslutade insatser. Nämnder respektive kommunstyrelse ska redovisa förslag senast i september 2018.

Stadsledningsförvaltningen har tagit fram en uppdragsbeskrivning med förtydligande av uppdragen. Uppdragsbeskrivningen överlämnas till kommunstyrelsen för information.

Ärendets behandling

Stadsledningsförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 3 maj 2018.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Sammanträdesdatum

2018-05-23

Förslag till beslut

Stadsledningsförvaltningens förslag till arbetsutskottet

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Uppdraget från kommunfullmäktige delrapporteras till kommunstyrelsen i september och avrapporteras vid kommunstyrelsens sammanträde den 28 november 2018.

Beslutsgång

Ordförande frågar om stadsledningsförvaltningens förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Stadsledningsförvaltningen
Hillevi Funck

Kommunstyrelsen

Uppdragsbeskrivning - Arbetsmodell för sociala investeringar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Uppdraget från kommunfullmäktige delrapporteras till kommunstyrelsen i september och avrapporteras vid kommunstyrelsens sammanträde den 28 november 2018.

Ärendet

I fullmäktiges budget/plan 2018-2020 ges följande uppdrag:

Uppdrag till samtliga nämnder:

- Att under 2018 ta fram förslag på främjande insatser av karaktären sociala investeringar som på sikt även kan minska stadens kostnader. Nämnderna kan även föreslå åtgärder inom annan nämnds verksamhet som påverkar förutsättningarna för den egna nämndens målgrupper.

Uppdrag riktat till kommunstyrelsen:

- Att parallellt med ovanstående tydliggöra uppdraget till nämnderna samt ta fram ett förslag på modell för arbete med sociala investeringar att samordna och utvärdera beslutade insatser. Nämnder respektive kommunstyrelse ska redovisa förslag senast i september 2018.

Stadsledningsförvaltningen tar tagit fram en uppdragsbeskrivning med förtydligande av uppdragen. Uppdragsbeskrivningen överlämnas till kommunstyrelsen för information.

Beredning

Stadsledningsförvaltningen, enheten samordning för hållbarhet har tagit fram en uppdragsbeskrivning med förtydligande av uppdraget till nämnderna och plan för hur arbetet med att ta fram förslag till arbetsmodell ska genomföras, samt tidplan. Förtydligandet av uppdraget har sänts ut till nämnderna. Tidplanen innebär att nämnderna lämnar sina förslag på insatser senast 30 september och att förslag på modell inklusive konsekvensbeskrivning lämnas till kommunstyrelsen i november.

Dnr KS 155/18

Ekonomi

Syftet med sociala investeringar är att driva ett systematiskt utvecklingsarbete där förebyggande insatser används för att minska behovet av mera kostsamma åtgärder i senare skeden. Kostnaderna för förebyggande insatser behöver dock alltid täckas samtidigt som insatserna genomförs. Arbets sättet kräver resurser i form av handläggartid och viss kompetens som idag inte finns i förvaltningen. Förslaget till arbetsmodell ska omfatta en konsekvensbeskrivning vad gäller resurser.

Expedieras till

Samtliga nämnder

Stadsledningsförvaltningen (ekonomiavdelningen samt enheten samordning för hållbarhet)

Carina Nordgren
förvaltningschef

Anita Brnic Kristo
enhetschef

Uppdragsbeskrivning

Arbetsmodell för sociala investeringar

Bakgrund

Uppdrag

I fullmäktiges budget/plan 2018-2020 ges följande uppdrag:

Uppdrag till samtliga nämnder:

- Att under 2018 ta fram förslag på främjande insatser av karaktären sociala investeringar som på sikt även kan minska stadens kostnader. Nämnderna kan även föreslå åtgärder inom annan nämnds verksamhet som påverkar förutsättningarna för den egna nämndens målgrupper.

Uppdrag riktat till kommunstyrelsen

- Att parallellt med ovanstående tydliggöra uppdraget till nämnderna samt ta fram ett förslag på modell för arbete med sociala investeringar att samordna och utvärdera beslutade insatser. Nämnder respektive kommunstyrelse ska redovisa förslag senast i september 2018.

Syfte

Syftet med sociala investeringar är att använda ett investeringsperspektiv även inom det sociala området. Detta innebär att utgå från ett långsiktigt perspektiv och göra tidiga och förebyggande satsningar för att förhindra större kostnader i senare skeden. Satsningen ska utgå från ett identifierat problem eller en utmaning och ska förväntas leda till både mänskliga och ekonomiska vinster. Arbetsmetoden syftar också till att underlätta utvecklingsarbete, ta tillvara nytänkande och förbättra förutsättningar för arbete över nämnds- och förvaltningsgränser.

Syftet med uppdraget är att ta fram en modell för arbete med sociala investeringar i Mölnåls.

Underlag och definitioner

SKL:s (Sveriges Kommuner och Landsting) satsning Uppdrag Psykisk Hälsa har i skriften *Helhet, hållbarhet och resultat – en guide för sociala investeringar*, sammanställt rekommendationer och en modell för arbete med sociala investeringar. Modellen som rekommenderas bygger på erfarenheter från pilotprojekt i ett tiotal kommuner och två landsting/region.

Den definition av sociala investeringar som SKL använder är att "En social investering är en avgränsad satsning som i förhållande till ordinarie arbetssätt förväntas ge bättre utfall för satsningens målgrupp och samtidigt leda till minskade samhällsekonomiska kostnader på sikt." I

begreppet ligger en ambitionshöjning, det vill säga att hitta arbetssätt och organisation som ökar offentlig sektors kapacitet att omsätta politiska mål till verklighet och att driva innovations- och utvecklingsarbete mer effektivt.

Sociala investeringar bör inte ses som en form för allt förbättringsarbete. Det systematiska utvecklingsarbete som avses handlar om sådant som inte går att genomföra i ordinarie verksamhet, eller som av andra skäl lämpar sig för en bredare ansats, exempelvis för att det är mer resurskrävande, tvärsektoriellt eller råder större osäkerhet kring vilka effekter som kan uppnås.

En förutsättning är att det finns avsatta medel, en särskild pott, för finansiering av satsningar. En sk återföringsmodell kan användas för att återföra medel till potten. I en sådan förväntas de nämnder som genom en satsning får minskade kostnader återföra medel till potten. Någon form av riskdelning mellan central nivå och inblandade nämnder kan behövas för att ge nämnderna incitament att medverka.

SKL:s skrift betonar att för att lyckas med sociala investeringar behövs ett strikt arbetssätt och struktur. Här ingår

- Organisations- och ledningsstruktur
- samt rutiner och metoder för
- Tvärsektoriell behovsanalys
 - Strategiskt val av satsningar
 - Utformning av satsning
 - Genomförande av insatser inklusive löpande rapportering
 - Utvärdering av satsningen
 - Implementering och spridning av arbetssättet

Exempel på former för arbete med sociala investeringar i några kommuner finns i bilaga 1.

Förslag till genomförande

Stadsledningsförvaltningen förslår att SKL:s rekommendationer väljs som utgångspunkt för arbetet med att ta fram en modell. I ett första steg görs en analys av hur rekommendationerna och erfarenheter från andra kommuner kan användas som grund för att forma en modell för arbetet i Mölndal och vilka anpassningar som kan behöva göras. I detta ingår även konsekvensbeskrivning vad gäller behov av resurser, kompetens mm. Exempel på hur olika kommuner valt att avsätta medel för satsningar respektive återföra medel vid positiva ekonomiska resultat lämnas också.

Rapportering om pågående arbete sker till kommunstyrelsen i september 2018 och slutrapportering sker i december 2018.

Förtydligande av uppdrag till nämnder och styrelse

Uppdrag till nämnderna

1. Alla förvaltningar/nämnder lämnar förslag på främjande insatser av karaktären sociala investeringar.

- Detta sker med stöd av kriterier och mall (se bilaga), till stadsledningsförvaltningen senast 30 september. Förvaltningarna behöver innan förslagen lämnas in ha fört dialog med andra förvaltningar/nämnder som eventuellt berörs av de förslag som förvaltningen/nämnden lämnar in.

Kriterier

- De insatser eller satsningar som föreslås ska stämma överens med syftet för sociala investeringar så som det beskrivs i detta dokument. Förslagen ska
 - möta ett reellt och tydligt identifierat behov
 - innebära insatser tidigt i livet eller i ett tidigt skede
 - förväntas ge mera positivt resultat för individen än ordinarie verksamhet och förväntas kunna minska stadens kostnader på sikt
- Insatsen kan innebära ett nytt sätt att arbeta, t ex utökad samverkan eller nya metoder
- Insatsen kan drivas av två eller flera förvaltningar i samverkan.
- Insatsen/vald metod ska utgå från aktuell forskning eller beprövad erfarenhet
- Tidsperioden för insatserna ska vara mellan ett och tre år.
- Den föreslagna satsningen ska vara möjlig att implementera i ordinarie verksamhet, om resultatet blir positivt.
- Även redan helt eller delvis finansierade satsningar kan lämnas in som förslag.

Förslaget ska lämnas med hjälp av mall, bilaga 2.

Uppdrag till stadsledningsförvaltningen

2. SLF sammanställer och analyserar de förslag som förvaltningar/nämnder lämnat in och kan vid behov begära in kompletterande underlag och information. SLF överlämnar sammanställt underlaget till SDLG. Efter avstämning i SDLG fattar stadsdirektören beslut, i oktober/november, om vilken/vilka av de föreslagna insatserna som överlämnas till kommunstyrelsen.

3. Stadsledningsförvaltningen lämnar förslag på modell för långsiktigt arbete med sociala investeringar i Mölndal.

- Utgångspunkten är SKL:s rekommendationer och förslag på modell.
- SLF gör en konsekvensbeskrivning av vilka anpassningar som behöver göras i modellen samt bedömer vilket behov av kompetens och resurser arbetssättet medför.

4. SLF tillsätter en referensgrupp med representanter från förvaltningarna. Gruppen ska fungera som forum för dialog och avstämning av arbetet i punkt 3. Gruppen är verksam från juni till november, ca 3 möten. Lämpliga representanterna i gruppen är personer i roller såsom till exempel förvaltningsekonom/controller, verksamhetsutvecklare och ev även enhetschef.

5. SLF rapporterar om pågående arbete till kommunstyrelsen i september, samt lämnar slutrapportering vid kommunstyrelsens möte 28 november.

Arbetsmoment och tidplan

<u>Arbetsmoment</u>	<u>Månad</u>
Förslag från förvaltningarna	
Uppdragsbeskrivning för information i KSAU/KS	maj
Förtydligat uppdrag och kriterier till förvaltningar/nämnder	30 april
Förvaltningarna lämnar förslag på främjande insatser, sänds till SLF	30 september
Beredning SLF	september-oktober
Presentation av förslag i SDLG	oktober/november
Beslut av stadsdirektör vilka förslag som lämnas till KS	oktober/november
Förslag till modell	
Beredningsarbete för att ta fram förslag på arbetsmodell utifrån SKL:s rekommendationer	maj - nov
<i>Beredningsgrupp SLF</i>	
Tar in kunskap o erfarenheter från andra kommuner	maj - juni
Utarbetar förslag till modell	juni - nov
Analyserar förslag från förvaltningarna	sept - okt
<i>Referensgrupp</i> med representanter från förvaltningar för dialog om modell	maj-nov
Förslag på arbetsmodell, anpassningar och resursbehov presenteras för SDLG	okt/november
SLF rapporterar till KS	november

Bilaga 1

Exempel från några kommuner

Ale, Norrköping och Örebro är några av de kommuner som samverkat med SKL i utvecklingsarbetet. Alla kommunerna har särskilt avsatta medel och utvecklade system och rutiner för arbetet. Första steget är idéprövning. Förslag lämna in och de förslag som bedöms uppfylla kriterierna för en social investering godkänns och får stöd av en beredningsgrupp att upprätta en mera omfattande ansökan. En grupp av förvaltningschefer eller motsvarande bedömer ansökningarna och överlämnar förslag på satsningar till kommunstyrelsen, som fattar beslut. I alla tre kommunerna kan både kommunala verksamheter och ideella aktörer från civila sektorn ansöka om medel. En förutsättning är att satsningen berör minst två nämnder eller en nämnd och en verksamhet från civila sektorn. Alla tre kommunerna har modeller för återföring av medel, från de nämnder som via en satsning får minskade kostnader, till den särskilda reservationen för nya satsningar.

I Ale kommun knyter arbetet med sociala investeringar an till den process som pågått under lång tid för att stärka den interna samverkan i syfte att bättre kunna möta barn och unga i behov av stöd. Kommunen avsätter 2,5 mkr per år för sociala investeringar med målet att dessa ska bidra till minskat utanförskap genom att barn och unga uppnår goda skolresultat och minskad psykisk ohälsa.

Örebro kommun har sedan 2013 avsatt medel för sociala investeringar och reservationen uppgick 2017 till 87 mkr. Målet för arbetet är att motverka individers utanförskap och framtida kommunala kostnader, liksom bland annat att ta tillvara nytänkande och innovation och att ställa om organisationen från reaktiv till provaktiv. Kommunen beskriver sitt arbete på en webbsida¹ och erfarenheter finns samlade i en rapport.²

Norrköping var en tidig föregångare inom sociala investeringar och här är målet för satsningarna att de på sikt ska minska risken för långvarig arbetslöshet.

¹ <http://www.orebro.se/fordjupning/fordjupning/sa-arbetar-vi-med/sociala-investeringar.html>

² <http://www.orebro.se/download/18.6280e1b9161a2c92595f4a/1519309306716/Temarapport%20sociala%20investeringar%20-%20lärdomar%20och%20erfarenheter%20sedan%202013.pdf>

Bilaga 2:

Mall för förslag på insats av karaktären social investering.

Mallen finns separat i en excel-fil.

Mall för

Förslag på insats av karaktären social investering

Namn på satsningen:

Förvaltning som lämnar förslaget:

Kontaktperson:

(Förslag sänds till Hillevi Funck, SLF)

1. Behov och utmaning som satsningen ska möta

Beskriv behovet eller den utmaning som satsningen ska möta på ett översiktligt sätt. Viktigt är en argumentering om varför just det här behovet eller den här utmaningen bör prioriteras.

Skriv här :

2. Förslag till satsning

2.1 Innehåll i satsningen

Beskriv hur satsningen, för att komma till rätta med det identifierade behovet, skulle kunna se ut rent konkret.

Skriv här

Vilka olika aktiviteter innehåller satsningen och i vilken omfattning ska de genomföras?

Skriv här:

Under hur lång tid ska satsningen pågå?

Skriv här:

Varför ses just dessa aktiviteter som lämpliga för att komma till rätta med utmaningen?

Skriv här

Finns vetenskapligt stöd för valet av metoder?

Skriv här

2.2 Målgrupp

Identifiera satsningens huvudsakliga målgrupp så specifikt som möjligt.

Skriv här:

Identifiera även eventuella andra målgrupper för satsningen. Ibland kan olika aktiviteter inom en satsning rikta sig till olika målgrupper. Exempelvis kan en satsning som primärt riktar sig till barn också ha aktiviteter som riktar sig till barnens föräldrar.

Skriv här:

Resonera även kring vilken annan grupp individer, till behovet lik målgruppen men som inte tar del av satsningen, som skulle kunna utgöra kontrollgrupp eller jämförelsealternativ för att synliggöra satsningens effekter.

Skriv här:

2.3 Berörda nämnder och verksamhetsområden

Redogör för samtliga nämnder och verksamhetsområden som på ett eller annat sätt blir berörda av satsningen. Tänk på att vissa kanske inte är involverade i genomförandet av satsningen, men däremot blir berörda genom att de får del av de (ekonomiska) effekter som satsningen förväntas resultera i och därför också behöver involveras.

Skriv här:

3. Kostnad (preliminär, om möjligt)

Beskriv bedömd kostnad för insatsen, fördelat på de resurser som behövs i form av tex personal, lokaler, material, förbrukning mm.

Skriv här eller bifoga ekonomisk beräkning

4. Effekter

4.1 Effekter för individen och samhället

Vilka effekter kommer satsningen resultera i för den enskilde individen som får del av satsningen och för samhället i stort? Det kan exempelvis vara förbättrad hälsa, förbättrade skolresultat, ökade möjligheter till egen försörjning m.m.

Skriv här:

4.2 Ekonomiska effekter för kommunen (preliminär bedömning, om möjligt)

Vilka ekonomiska effekter bedömer ni att satsningen kommer att resultera i för kommunen? Det kan exempelvis röra sig om minskat behov av försörjningsstöd, minskat behov av LSS-insatser, minskat behov av placeringar av unga, minskat behov av stödresurser i skolan, minskad skadegörelse, ökad självständighet för äldre eller annat. Gör en bedömning om ungefärlig kostnadsnivå/storleksordning.

Skriv här